

fortrin. For det første er den skrevet i en klar og præcis form, og studerende vil ikke have nogen vanskelighed ved at læse og forstå den. For det andet er forfatterens perspektiver store og multidimensionale. Man kan naturligvis her og der føle, at han har sine egne præferencer, sine egne ideer og meninger, men - og det er det centrale punkt - han forsøger ikke at påtvinge læseren dem. Forfatteren præsenterer læseren for en menu bestående af forskellige retter, og læseren kan her vælge mellem »kokkens specialitet« og »dagens ret«.

For det tredje har disse brede perspektiver ført forfatteren til at fremlægge et virkelig globalt arbejde om internationale relationer. I de fire hovedafsnit, som bogen er opdelt i, behandles alle de store problemer, de forskellige skoler inden for faget, de internationale organisationer, interesser og følelser og endnu mange flere af de elementer, som karakteriserer de internationale forhold i vor tid.

Mehdi Mozaffari

Mario'n Mushkat, *The Third World and Peace. Some Aspects of the Interrelationship of Underdevelopment and International Security*. London: Gower Press, 1983. 260 s. \$ 31,50.

I denne bog behandles forholdet mellem udvikling og fred i den tredje verden. Den rejser spørgsmålet, om imperialismen er årsagen til konflikterne i den tredje verden, og om u-landene ville være mere fredelige, hvis i-landene lod være med at blande sig. Spørgsmålene besvares ved at gennemgå, hvad der skal forstås ved den tredje verden, og herigennem understreges det, at den tredje verden ikke kan opfattes som nogen enhed. Der er hermed givet en baggrund for den følgende gennemgang af forholdet mellem fred og udvikling, som det er blevet analyseret af økonomer og politologer, og i et andet hovedafsnit gennemgås fredsforskningens tilgang til samme emne.

Konklusionerne, som forfatterne selv trækker af denne litteraturgennemgang, er, at der er blevet lagt for megen vægt på de eksterne årsager til krige og konflikter i den tredje verden, og specielt har de mange internationale rapporter fra FN betonet, at man kunne løse problemerne ved at konvertere rustningsudgifter til udviklingsbistand. Disse løsninger afvises, og det understreges at en stor del af konfliktårsagerne og vanskelighederne ved at få igangsat en udviklingsprocess, er af intern karakter. Den tredje verdens heterogene karakter betyder også, at man ikke kan forvente resultater af internationale forhandlinger eller af u-landenes kollektive forsøg på selv at styre konflikterne.

Bogen slutter af med at argumentere for udvikling af en ny form for teori, der er anvendelig til specifikke analyser, samtidig med at den fastholder den indsigt, som imperialismeteorierne har bidraget med vedrørende sammenhænge mellem nord og syd. Der er således mange rigtige observationer og nyttige litteraturgennemgange i bogen, men ikke meget nyt.

Hans-Henrik Holm